

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 4096/2021
25.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Данијеле Николић, Марине Милановић и Слађане Накић Момировић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Ненад Давидовић адвокат из ..., против тужене „UniCredit Bank Srbija“ АД са седиштем у Београду, чији је пуномоћник Тијана Воротовић адвокат из ..., ради утврђења и стицања без основа, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 10955/19 од 18.12.2020. године, у седници већа одржаној дана 25.11.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 10955/19 од 18.12.2020. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Београду Гж 10955/19 од 18.12.2020. године и пресуда Првог основног суда у Београду П 2048/18 од 26.03.2019. године, тако што **СЕ ОДБИЈА** тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да су апсолутно ништаве одредбе члана 11. став 1. тачке 12. и 13. уговора о стамбеном кредиту бр. ../14 од 10.03.2014. године и да се обавезе тужена да на име стицања без основа исплати износ од 82.261,16 динара са законском затезном каматом од 01.04.2014. године, а на име накнаде трошкова парничног поступка износ од 50.880,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да на име трошкова поступка исплати туженој износ од 101.830,00 динара у року од осам дана од достављања преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду Гж 10955/19 од 18.12.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П 2048/18 од 26.03.2019. године којом је утврђено да су апсолутно ништаве одредбе члана 11. став 1. тачке 12. и 13. уговора о стамбеном кредиту бр. ../14 од 10.03.2014. године, закљученог између тужиоца и тужене (став први изреке), обавезана тужена да на име стицања без основа исплати износ од 82.261,16 динара са законском затезном каматом од 01.04.2014. године до исплате (став други изреке) и обавезана тужена да на име накнаде трошкова парничног поступка исплати тужиоцу износ од 50.880,00 динара са законском затезном каматом од дана

извршности пресуде до исплате (став трећи изреке). Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је, због погрешне примене материјалног права, благовремено изјавила ревизију предвиђену одредбом члана 404. ЗПП (посебна ревизија).

По оцени Врховног касационог суда, посебна ревизија тужене у овом спору је дозвољена зато што постоји потреба за уједначавање судске праксе, због чега је одлучено као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужене основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању уговором од 10.03.2014. године тужилац је обавезан да пре пуштања одобреног кредита у течај плати туженој једнократну накнаду на име административних трошкова подношења захтева за осигурање кредита код Националне корпорације за осигурање стамбених кредита у износу од 30 евра, у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан плаћања, као и да плати премију осигурања коју наплаћује означена Корпорација у висини од 2,5% од износа одобреног кредита. Тужилац је 10.03.2014. године платио туженој административне трошкове у износу од 3.475,83 динара и премију осигурања у износу од 78.758,34 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су применом законских одредби цитираних у образложењу првостепене пресуде, утврдили ништавост оспорене уговорне одредбе и обавезали тужену на враћање онога што је по основу те одредбе примила од тужиоца. По становишту судова, тужилац није уговорна страна у уговору о осигурању потраживања тужене по предметном уговору о кредиту, нити је осигурање уговорено у његову корист, па је зато тужена неосновано наплатила административне трошкове подношења захтева за осигурање кредита и премију осигурања.

По становишту Врховног касационог суда, уговором о кредиту може бити уговорена обавеза корисника кредита да плати премију осигурања код Националне корпорације за осигурање стамбених кредита, као и административне трошкове поводом закључења уговора о осигурању, али само под условом да ова обавеза буде јасно предочена кориснику кредита у предуговорној фази, тако да он ниједног тренутка не буде у заблуди о којим је трошковима реч. То произилази из садржине члана 17. став 1. Закона о заштити корисника финансијских услуга, која обавезује банку да кориснику пружи информације и одговарајућа објашњења у условима који се односе на уговор о кредиту (понуда) на начин који га неће ни једног тренутка довести у заблуду и истовремено омогућити да упореди понуде различитих давалаца истих услуга. Према тачки 12. става 4. ове одредбе, понуда се исписује на обрасцу и мора да садржи евентуалну обавезу закључења уговора о споредним услугама које су у вези са

уговором о кредиту (уговор о осигурању и др), кад је то закључење обавезно ради добијања кредита под условима из огласа.

У конкретном случају, тужена је уручила тужиоцу понуду на обрасцу прописаном Одлуком о условима и начину обрачуна ефективне каматне стопе и изгледу и садржини образаца који се уручују кориснику („Службени гласник Републике Србије“ број 65/11), у којој су исказани трошкови кредита по врсти и висини, поред осталог и трошкови Националне корпорације за осигурање стамбених кредита и премија осигурања. Тужилац је зато у предуговорној фази био обавештен о врсти и висини трошкова предвиђених чланом 11. став 1. тачке 12. и 13. уговора о кредиту, на начин који испуњава услове одређености обавезе у смислу члана 50. Закона о облигационим односима. Тужени се сагласио са осигурањем кредита код Националне корпорације за осигурање стамбених кредита (члан 1. тачка 3. уговора). Уговарање његове обавезе да плати административне трошкове у вези са осигурањем кредита и премијом осигурања није противно принудним прописима, а у складу је и са одредбом члана 453. Закона о облигационим односима. Оспорена уговорна одредба није противна ни основним начелима облигационог права, за које нижестепени судови сматрају да су повређена уговарањем такве обавезе тужиоца. Иако се уговор о осигурању кредита закључује у интересу тужене, како би се осигурала од ризика невраћања кредита, док тужилац не остварује било каква права из тог уговора, исти ипак производи посредне ефекте на његов положај у уговорном односу, у виду смањене каматне стопе и снижење цена кредита. Тужиоцу је у понуди предочена обавеза плаћања административних трошкова и премије осигурања, као и њихова висина, због чега те обавезе тужиоцу нису наметнуте противно његовој вољи да би се могло говорити о повреди начела равноправности странака, односно начела савесности и поштења. Повреда начела једнаке вредности узајамних давања првенствено се односи на уговор у целини, а не на поједине његове одредбе.

Из ових разлога, нижестепене пресуде су преиначене тако што је одбијен тужбени захтев за утврђење ништавости предметне уговорне обавезе и за реституцију, па је применом члана 416. став 1. ЗПП, одлучено као у другом ставу изреке.

Одлука о трошковима поступка, садржана у трећем ставу изреке, донета је на основу члана 165. став 2. у вези члана 153. став 1. и члана 154. ЗПП. Туженој су досуђени трошкови за састав једног поднеска у износу од 6.000,00 динара, жалбе и ревизије у износу од по 12.000,00 динара, заступања на два одржана рочишта у износу од 7.500,00 динара и три неодржана рочишта у износу од 4.500,00 динара, вештачење у износу од 7.000,00 динара, судску таксу за жалбу и одлуку по жалби у износу од по 5.190,00 динара, ревизију у износу од 10.380,00 динара и одлуку по ревизији у износу од 15.570,00 динара. Туженој нису признати трошкови за састав одговора на тужбу, јер се у споровима мале вредности тужба не доставља на одговор, па трошкове за састав тог поднеска сноси тужена без обзира на успех у спору.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић